

Ve věci prohlášení státního zaměstnance Františka T-a za mrtva stanovil s o u d p r v é s t o l i c e 31. prosinec 1921 za den, jehož nezvěstný nepřežil. K rekursu manželky nezvěstného určil r e k u r s n í s o u d za den, jehož nezvěstný nepřežil, 18. březen 1923. D ů v o d y: Svědectvím Rudolfa L-a a dopisem ze dne 18. března 1921 je zjištěno, že Rudolf L. na cestě po Sibiři dne 24. prosince 1919 zvěděl, že František T. jest živ, a že to sdělil manželce nezvěstného dopisem ze dne 31. prosince 1919, který jí došel 18. března 1921. Za den úmrtí nezvěstného platí podle Šu 8 zákona ze dne 16. února 1883, čís. 20 ř. zák. konec dvouleté lhuty, stanovené článkem I. zákona ze dne 30. června 1921 čís. 252 sb. z. a n. Tato dvouletá lhůta má se podle téhož článku čítati ode dne poslední došlé zprávy o tom, že nezvěstný jest živ, zde tedy ode dne 18. března 1921, kdy o tom zvěděla manželka nezvěstného, a nikoli ode dne 24. prosince 1919, kdy se to dověděl Rudolf L., který nemá právního zájmu na prohlášení Františka T-a za mrtva.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dlužno přisvědčiti rekursu, že dvouletou lhůtu Šu 1 zákona ze dne 31. března 1918, čís. 128 ř. zák., nově upraveného zákonem ze dne 30. června 1921, čís. 252 sb. z. a n., jest čítati od poslední zprávy, že nezvěstný jest na živu, jak to zákon výslovně praví, to jest od doby, ze které ona poslední zpráva pochází, a že jinak nerozhoduje okolnost, zcela nahodilá, kdy tato zpráva té které osobě d o š l a a zda tato osoba má právní zájem na prohlášení pohřešovaného za mrtva, jak mylně za to má rekursní soud. Poslední zpráva, že nezvěstný Josef T. byl jako válečný poškozenec v nemocnici v A. v Sibiři, pochází od vojína zdravotního sboru, který to sdělil dne 24. prosince 1919 Rudolfu L-ovi. Kdy a jakým způsobem se onen voják zdravotního sboru dozvěděl, že nezvěstný ještě žije, nebylo lze zjistiti, jisto však jest, že se to muselo státi nejpozději dne 24. prosince 1919 a dlužno proto souhlasiti s rekurssem, že jako den dvouletého úmrtí nezvěstného Františka T-a má platiti den 25. prosince 1921. Když přes to vyhověno bylo dovolacímu rekursu jen potud, že bylo v uvedeném směru obnoveno usnesení prvního soudu, který stanovil jako den domnělého úmrtí 31. prosinec 1921, stalo se tak proto, že čl. erár do usnesení prvního soudu si nestěžoval a tudíž změny usnesení v neprospěch manželky nezvěstného s úspěchem již domáhati se nemůže.

Čís. 3847.

Pokud lze založiti rybářské družstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, R I 379/24.)

R e j s t ř í k o v ý s o u d povolil, by do společenstevního rejstříku bylo zapsáno rybářské družstvo, jež mělo předmět podniku: podporo-

vati hospodářství svých členů společným provozováním podniku a za tím účelem: a) racionelně pěstiti ryby sladkovodní, zvláště pak kapry, b) pěstiti ryby chovné dle nejnovějších soustav a tak získati racionelně vypěstěnou násadu nejen pro vlastní rybniční hospodářství, nýbrž i pro menší rybniční objekty, kterýmž není možno racionelně chov prováděti, c) pěstiti ryby vážné pro konsum s vyloučením meziobchodu, za kterýmž účelem budou zřizovány vlastní prodejny ve větších konsumních střediskách, d) zvláštní péči věnovati chovu raků, e) sportovní rybářské kluby podporovati poskytováním násady za režijní ceny, f) nájímati a kupovati veškeré rybniční objekty a kupovati neb nájímati hospodářské objekty k rybničnímu hospodářství potřebné. Re k u r s n í s o u d k rekursu finanční prokuratury usnesení potvrdil. D ů v o d y: Družstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. mají za účel, podporovati vydělečnost nebo hospodářství svých členů společným provozováním závodu neb poskytováním úvěru. Uvážiti tedy jest, zda družstvo, o které se jedná, lze podřaditi onomu zákonu čili nic. A tu dlužno předem vytknouti, že podle §u 4 stanov může se státi členem družstva každá fysická osoba, která má podle hlavního nebo vedlejšího zaměstnání hospodářský zájem na chovu a lovu ryb, tedy osoby takové, které buď jako hlavní neb vedlejší zaměstnání provozují chov a lov ryb. Tato činnost členů družstva, která jest čistě soukromohospodářská, má býti podporována družstvem způsobu, v §u 2 stanov vytknutými pod písm. a) až f), které vesměs sledují cíl, podporovati hospodářství svých členů společným provozováním podniku. Předmět podniku, který si družstvo dle §u 2 svých stanov vytklo, zaručuje také podporování hospodářství svých členů, majících podle svého zaměstnání zájem na chovu a lovu ryb. Účel, který si družstvo vytklo, vystihuje tedy onen účel, který hospodářským a vydělečným družstvům dle §u 1 cit. zák. jest vytknut a dlužno proto i družstvo, o něž se jedná, podřaditi pod ustanovení zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud správně dovozuje z §u 4 stanov, dle něhož může se státi členem družstva každá fysická osoba, která dle hlavního nebo vedlejšího zaměstnání má hospodářský zájem na chovu a lovu ryb, že činností družstva v §u 2 stanov vytknutou má býti podporováno hospodářství členů společným provozováním podniku, že tedy předmět a účel podniku vyhovuje podmínkám §u 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Způsoby, jimiž družstvo hodlá plniti svůj účel (§ 2 a) až f) stanov), jsou převážně takového rázu, že jimi očividně má býti podporována výhradně hospodářská činnost vlastních členů družstva. Jen zcela podružně pamatováno v ustanoveních o přenechání násady sportovním rybářským klubům za režijní ceny (§ 2 e) stanov) mimo na vlastní zájem členstva, t a k é na zájem jiných kruhů. Tato činnost, jež není spojena s oběťmi, neboť nejde o dar a bude jistě předána jen násada přebytná — může míti ostatně také význam reklamní a bylo

by jí pak vlastní hospodářské podnikání členstva tím více posíleno. Nelze tedy tvrditi, že družstvo v podstatě sleduje jiné cíle, nežli hospodářskou podporu svých členů.

Čís. 3848.

Ohradil-li se žalovaný proti přípustnosti mezitimního určovacího návrhu (§ 236 c. ř. s.), jest na soudu prvé stolice, by ihned usnesením rozhodl o formální přípustnosti návrhu.

Mezitimní určovací návrh (§ 236 c. ř. s.) lze vznést až do ukončení ústního přeličení, třebas se právo nebo právní poměr staly spornými hned po zahájení sporu.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, R I 388/24.)

Za sporu o dodržení trhov^é smlouvy a odevzdání domu učinil žalobce návrh, by bylo mezitimně určeno, že úmluva s dlužníkem, na jehož jmění mezi tím vyhlášen byl úpadek o koupi domu, jest platna a právně účinná. Soud prvé stolice přes odpor žalovaného rozhodl usnesením, že návrh žalobcův jest přípustným, rekursní soud návrhu nepřipustil. Důvody: Mezitimní určovací návrh podle Šu 236 c. ř. s. jest přípustným pouze tehdy, když má býti zjištěn právní poměr nebo právo, jež se za rozepře staly spornými. Právní poměr, jehož zjištění se žalobkyně domáhá, stal se sporným ihned po žalobě, tudíž hned na začátku sporu, nestal se tudíž sporným za sporu a jest proto návrh nepřipustný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Minění žalující strany, že o formální přípustnosti mezitimního návrhu na zjištění nemělo býti rozhodováno již nyní usnesením, nýbrž že má býti o ní rozhodnuto teprve v rozsudku, jest mylné. Žalovaná strana se při ústním jednání v první stolici výslovně ohradila proti návrhu tomu, jakmile byl zástupcem žalující strany přednesen, proč^{ez} bylo povinností procesního soudu prvé stolice, by hned rozhodl usnesením, zda návrh může býti vzat za základ ústního jednání a soudního rozsudku čili nic, zdali tedy tento návrh jest formálně přípustný. U věci samé však dovolací recurs jest oprávněn. Původně zněla žaloba na splnění trhov^é smlouvy a nyní domáhá se žalující strana na žalované straně náhrady interes^u z důvodu nesplnění smlouvy trhov^é, pokud se týče domáhá se soudního prohlášení likvidnosti tohoto nároku. Rozhodnutí soudní o původním žalobním nároku záviselo a rozhodnutí o nynějším nároku žalobním rovněž závisí na předběžném rozhodnutí otázky, zda trhov^á smlouva, žalující stranou tvrzená, jest platna a právně účinná. Otázka tato tvoří právní poměr mezi stranou žalující a stranou žalovanou a stala se v nynějším procesním řízení spornou. Podle prvního odstavce Šu 236 c. ř. s. tedy žalující strana byla oprávněna navrhnouti,